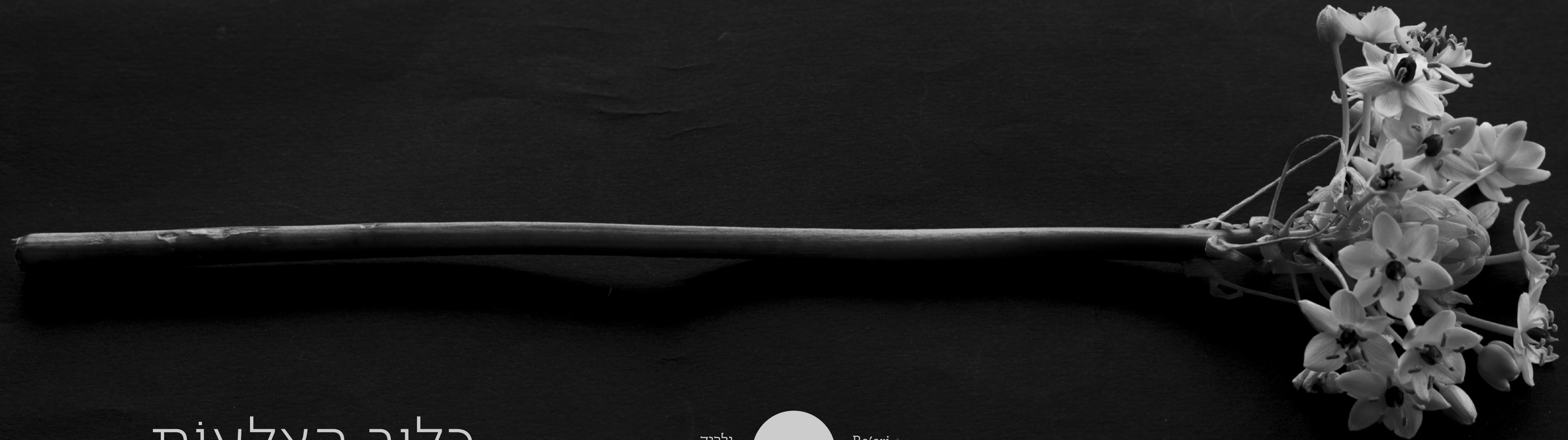
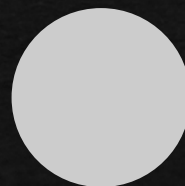

RIB CAGE Alicia Shahaf

כְּלוּב הַצְּלָעוֹת אליסיה שחף

גלריה
בארי

Be'eri
Gallery

”

על קיר לבן את מציירת את האלגוריות של המנוחה,
וזו תמיד מלכה מטורפת ששוכבת מתחת לירח על
העשב העצוב של הגן הישן.

אבל אל תדברי על הגנים, אל תדברי על הירח,
אל תדברי על הוורד, אל תדברי על הים.

דברי על מה שאת יודעת.

דברי על מה שרוטט בעמוד השדרה שלך
ועושה אורות וצללים בעיניים שלך,

דברי על הכאב הבלתי פוסק בעצמות שלך,

דברי על הסחרחורת,

דברי על הנשימה שלך,

היאוש שלך,

הבגידה שלך.

הפעולה שאני כופה על עצמי כל כך חשוכה,

כל כך שקטה.

הו,

דברי על השקט

”

הספר הזה מוקדש

למשפחה האהובה שלי שעוטפת אותי תמיד,

לכל מי שלימדה אותי לפתוח את העיניים שבלב,

להתבונן ולהתמסר למה שעולה.

–אלחנדרה פיסרניק–

אליסיה שחף | כלוב הצלעות

על מרחבים לימינליים ודברים שגדלים מזרעים

מאת: סופי ברזון מקאי

בראשית הדבר היה כאוס שלא ניתן להתכחש אליו. "הקורונה" היא תחילתה של תקופה בה "הדָּבֵר" (אלבר קאמי, 1947) אינו נקרא עוד כאלגוריה. "המגיפה", כתב קאמי, "אינה כשיעור מידתו של האדם, לפיכך אומר האדם כי המגיפה נעדרת ממשות היא, זהו חלום רע העתיד לחלוף. אבל לא תמיד הוא חולף, ומחלום רע לחלום רע לעתים בני האדם הם שחולפים".

המגפה פערה עבורנו מרחב לימינלי. המצב הלימינלי, הסְפִי, הוא אזור שוליים שבו הגבולות הרגילים של המחשבה וההתנהגות נפרמים. מצבי סף שאותם חוות בנות ובני האדם בנקודות הכרעה בחייהן. בין אם כפויים, תוצר של טבע / תרבות, או פנימיים, שמופקעים מהריתמוס הרגיל של החיים. זהו שטח הפקר, שאינו המקום שממנו אנו באות אך גם אינו המקום שאליו אנו הולכות. ובו אנו עומדות, כחבל מתוח על פני תהום.

כאב הוא יער גדול שהולכת בו והולכת. במסע זה, נאחזת אליסיה בשורשים עמוקים. במרחב הסְפִי שלה, כשהכל מתפורר ושוקע, האור יציל אותה. האור שהוא בסיס הפעולה הצילומית וגם של החיים ומחזוריותם, המוטמע בגוף החי והצומח. אור השמש הוא האחראי על המקצבים הביולוגיים הלא מושגחים שלנו, המאפשרים יצירה ולאחריה מנוחה, שבלעדיה הגוף החומרי ינבול והנפש תאבד את דרכה. היא מכיילת מחדש מנגנונים פנימיים, כשהאור הוא מתווך לחיבור מחודש עם מערכת קוסמית של סדר והגיון.

יש מכשפה שנושאת את כל העולם. בטקס מאגי אוספת שחף אל בין קוריה את תושבי הגן:

פרחים נבולים או מתמתחים, זרעים פוקעים, ענפים מתכלים, עלים מתפזרים. היא מניחה אותם ונפגשת עם חווית היופי על כל עוצמתה ומורכבותה. היופי בגלותו הפילוסופית, איננו מושג זניח ומתעתע, כי אם ישות מורכבת השוכנת במי התהום של החוויה האנושית. הגן, כמו גן העדן, הוא מרחב פיזי שמאפשר את בריחת ההכרה. דבר בו איננו בר. והוא בכל זאת מרחב של מדבר, מדבר של הרוח שמחפשת לעבור את גלגוליה. הטבע הוא נקודת אחיזה טובה לקצות אצבעות כואבות מטיפוס, סוכן סמוי של ריפוי כאבים וכמיהות.

העבודה עם יצירי-טבע מאזכרת את התחלת ההתחלות של הפעולה הצילומית, שכן לידתה בצילומים בוטנאיים של אנה אטקינס*, באוקטובר 1843. אך, מהר מאוד נחשף שהצמחים של שחף הם לא ייצוג בוטאני, ספסימן לשימור או מחקר, אלא יצור אחר, בן כלאיים שאותו היא אוספת לחיקה. תחת מבטה הגופים הופכים לבשר חי. גוף מתכווץ, מזדקן, מתפתל, מבקש להיעלם לתוך עצמו, להיסגר ולא להיפתח שוב, מחפש להיראות בקצותיו הפרומים כתחרה, להיות ראוי למבט, מגיר את תכולתו, מתפרש בעונג, מסיים את חייו, נולד מחדש.

בגוף עבודות זה היא מרכיבה מבט רב מוקדי ונזיל, אל מול מורשת השושלת הנשית והמשפחתית שלה. זיכרונות הם כמו וירוס רדום במערכת העצבים שלנו. מקננים בתהום השכחה, ממתינים שם בסבלנות לשעה של חוסר השגחה כדי להתפרץ. בבטן האדמה, בתוך כלוב הצלעות, בטמפרטורות גבוהות ותחת לחצים גדולים מאוד, גדולים מספיק כדי להתחיל להסיט אטומים ממסלולם, נולדים יהלומים. שחף כורה את היהלומים שלה, מאירה אותם באור השמש ובדמעות נוטפות.

* אנה אטקינס (16 במרס 1799 – 16 ביוני 1871) נחשבת לאישה הראשונה שיצרה צילום.

תחילה היא הוכשרה כבוטנאית בריטית וגילתה את הצילום כדרך לתעד פרטים בוטניים לספר לימוד מדעי "אצות בריטניה – התרשמות באמצעות סיאנטוייפ". הספר נחשב כיום לספר הראשון שהציג חומרים רגישים לאור בדפוס.

אליסיה שחף | כלוב הצלעות

מאת: גילי זיידמן

אליסיה סיפרה לי על טיולים עם הכלבה שלה בזמן סגרי הקורונה, על העץ שליד תחנת הרכבת והענף שחזר איתן הביתה. ענף של כוריזיה הדורה, בגזעה ובענפיה בליטות קוצים. בארגנטינה מכנים את העץ "עץ שיכור", בגלל קימורי הגזע המדמים בקבוק יין, או צללית עם בטן לאחר שתיה מרובה. לי לא פעם הוא נדמה כאשה. בגוף העבודות "כלוב הצלעות" תצלום של אותו ענף קוצני, התבוננתי בו והקוצים נדמו לי כמו ידיות אחיזה, כמו הקוצניות היא גם החומה המגינה וגם הבליטות המאפשרות לטפס עליה, אליה.

העבודות מורכבות עלים, פרחים, פירות, ענפים, אבנים. חלקם נדמים לי כדמויות – קופצות, מתקרבלות, מחוללות (מחוללות ריקוד, מחוללות יצירה), שוכבות כגופות על שולחן הטהרה. איכויותיה מזכירות לי פוטוגרמה, עם גוונים וניואנסים החודרים בין אלומות האור, בין חלקי האובייקט. אני מוצאת משמעויות כפולות במילים העולות בי שעה שאני מתבוננת בגוונים האפורים של עלים נשירים, נקטפים, וחושבת "נשיר". נשיר מילים עם מוזיקה. כמה מנגינות מוחזקות בלב, כמה זכרונות של עצים מרשרשים, גבוהים, מחזיקים נדנדה, חצר, טיול. רשימת מצאי, מלאי מלא וחסר, הכל מונח על השולחן, מה שיש עם מה שאין. כמו טנא של מְנָה שהתפורר לפני שנשאר, או נשאר ולא יתפורר. מחזוריות חיים, עונות ומהלכים המעידה על האפשרות להיות יפה, ליצור יופי בכפות ידיך ובמבטך. ואיך עלה משונן יכול לערסל. דימויים מסוימים נדמים לי כמו עצמות פרקי כפות ידיים, כמו יחסים. בחלק אני מזהה התרחבות, כמו משהו נפתח. בין פריחה להתפוררות; כשלא ברור אם זו מנוחה לקראת צבירת כוחות, או נצנוץ אחרון של עלי כותרת בקרני השמש.

מחטי אורנים, ענפים דקים הנענים לכיפוף אך קשיחותם מאיימת בשבר, ענפים רכים, המשתרכים בפיתול חינני עד קצה עלי הכותרת, פרחים מדובללים, מפוזרים לכל עבר, מפוזרים קמעה, כתרים לראשי גבעולים המגולגלים לתוך עצמם ככדור מסוגר. את האפשרויות השונות שאוצר בתוכו הטבע העירוני אוספת אליה הצלמת, בוחנת ומשחקת במשמעות העולה לפניה, נותנת לה להוביל. קומפוזיציות של חלקי עצים מפציעים, מתמתחים; לפני שיאספו שוב, הפעם אל הפח, הם משאירים אחריהם שאריות עצמם, הופכים אמנות. עוצמה מרוכזת, עדינה, רגישה. מהלך פשוט לכאורה שמגלגל מורכבות הבוחרת בשקט. מושאי הצילום שובים את לבי ושואבים לתוך הרצף, תופסים כפי שצילום לוכד סיטואציה ומשחרר אותה מתוך כלוב הצלעות של המצלמה.

עת האור נכנס דרך סגר המצלמה שנפתח, והמצלמה רושמת את שאירע, את אשר הצלמת כיוונה לפתחה.

טיול סביב הבית ושוב הסתגרות, וכן הלאה. התבוננות יומיומית הניבה גוף עבודה חדש, תערוכה וספר. תפישה מצאה את מקומה. בסיס המבנה החדש שרוי במים עמוקים, שם שורשי עצים פוגשים דמעות שנספגו זה מכבר. כשאני מתבוננת בעבודות נדמה בעיניי שאת הפיגומים עצמם מגישה אליסיה שחף לצופה. את נקודות המשען המייצבות את העבודה על המבנה, מהוות נקודות כניסה אליו, והפעם נותרות להתקיים בתוצאה הסופית. הצלמת הכינה מקום משמעותי לקורותיה וממשיכה מהן אתן, מכניסה את עצמה בין הקורות, ויחד הן מחזיקות. חיבורים של ניסוחי מבט ומילים מאוגדים יחד, והידיים המדפדפות אוחזות את טבע הדברים.

תרגיל בהיפוֹך.
ואז אני אומרת לעצמי
כל החיים את
מפחדת להשתגע. בעיקר
מאז שאמא. אז אולי
גם את לא בנויה לחיות?
מה כל כך טוב בכאב הזה
שאת מתמסרת אליו.
תהום במרכז הגוף.

*

Un ejercicio al revés.
Entonces, me digo
toda la vida tuviste miedo
de volverte loca. Sobre todo
después de mamá. ¿Quizás
tampoco estás hecha para vivir?
¿Qué tiene de bueno este dolor
que te entregás a él?
Un abismo en el centro del cuerpo.

*

המילה היפה הזו,
שאת מתענגת עליה בשפת אימך (שהיא גם שפת אביר)
איך את אומרת אותה בעברית?
היא כמו משי,
את מנסה להסביר,
רכה ומלטפת בפה.
ורודה,
צהובה,
לבנה,
אדומה.
הוא אומר לך עלי כותרת.
אבל זה שתי מילים,
והן בכלל לא מלטפות ולא רכות.
יותר מדי תו וריש.
יותר מדי עיצורים ופחות מדי תנועות.
תנועה זה כמו וואולס?
כן, אבל לא בדיוק.
עזבי.
אי אפשר לתרגם רכות.

*

כשאת עוד לא יודעת מי את ומה את רוצה לעשות בחיך, את משתתפת, בפעם הראשונה, בשיעור רישום. אבא לימד אותך להעתיק ציורים.

ציירת כל כך יפה שהמורה קראה להורים וביקשה שהם לא יציירו בשבילך במחברת.

אבא הסביר לה שאת ציירת הכל בעצמך, הוא רק לימד אותך, לא עשה במקומך. לא בטוח שהיא האמינה.

אישה גבוהה ובלונדינית מדברת איתך ספרדית שונה מהספרדית שלך,

את אומרת לה שהיא יכולה לדבר איתך בעברית, את לא בדיוק עולה חדשה.

היא מבקשת להתבונן בשקט בשולחן שהיא מסדרת במרכז האולם.

דקות ארוכות כולם מתבוננים במגש עליו מונחים שני תפוחי עץ, אגרטל קטן עם ענפים יבשים, ארוכים, מסכה מעוטרת ביד (מכוערת מאוד, יש לציין) ובובת חתול.

אולי זה היה חתול חי ונושם, את לא בטוחה, את לא רואה מספיק טוב בלי משקפיים במרחק הזה

אבל לא חשבת שתצטרכי אותם אז הם נשאר בבית.

רושמת לעצמך, בפעם הבאה, תביאי איתך משקפיים.

האישה אומרת שאפשר להתחיל לצייר ואת שוקעת אל היד שכבר רושמת את מה שהעיניים קלטו, קו ועוד קו,

מוחקת עם הצד של היד קו שנראה לך כמו טעות, כולך בתוך הנייר, בתוך העפרון השחור,

בתוך הקערה עם הדברים המוזרים שעליה,

את מחברת אותם אחד אל השני עד שאת מרגישה שמתחיל להיווצר משהו מעניין על הנייר,

כל כך מרוכזת שלא שמה לב שהמורה עומדת מאחורי הגב שלך ומתבוננת בך רושמת.

פתאום הקול שלה נשמע קרוב מאוד, היא אומרת לך, את אמנית, אני רואה שאת יודעת מה את עושה. מעולם לא חזרת לאולם הזה.

שנים אחרי תהיה לך שיחה ארוכה ומרגשת עם אותה אישה ששוב מחמיאה לך על האמנית שבך,

תגלי לה שהיא מאוד השפיעה על מסלול החיים שבחרת והיא בכלל לא תזכור את השיעור ההוא.

היא מספרת על הציירת שהתאבדה, והיא לא יודעת או לא זוכרת כמה קרובה היא הייתה אלייך אבל היא לא מופתעת.

תכתבי, אני אומרת לעצמי.
על מה,

*

הוא כל כך רצה בן.

שימשיך את השושלת, את שם המשפחה היפה והמפואר, עם הניחוח הצרפתי.

הוא לא הבין כמה היא פחדה שיקרה שוב מה שקרה בלידה שלי.

אחרי הלידה שלי.

שוב ושוב הכניס אותי להריון, אני לא מבינה איך זה קרה, הייתה אומרת לי.

ושוב ושוב הוא ליווה אותה לקצב הזה, שגירד וגירד והוציא ממנה עוד תינוקת, ועוד אחת.

לפני שיצאה להיפרד מעוד תינוקת, הייתה נפרדת ממני לתמיד.

אני הולכת לאיש שיוציא ממני את התינוקת שגדלה בתוכי, אף פעם לא אמרה לי אחותך אבל אני הבנתי.

ואני כל כך רציתי אחות.

או כלב.

ושהיא תחזור.

שתבטיח לי שתחזור.

היא לא יכלה להבטיח.

אני לעולם לא אשקר לך, שיקרה לי.

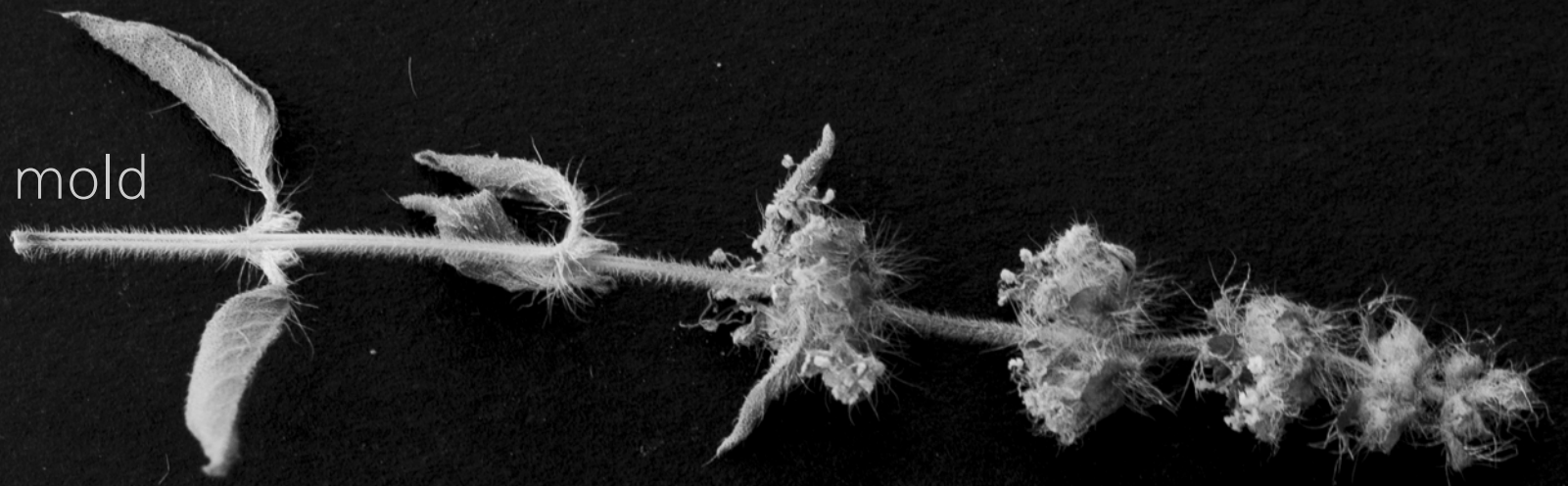

קרו דברים שגרמו לי לבכות. אז בכיתי, כל היום.

mold

*
עוד בשנתה היא מרגישה את הריק מטפס ונאחז בבטן שלה.
מחשבות מסתחררות בחלל הפעור. היא פוקדת על עיניה להיפקח.

הן מתעקשות.

*

סבא שלי פיצ'ו

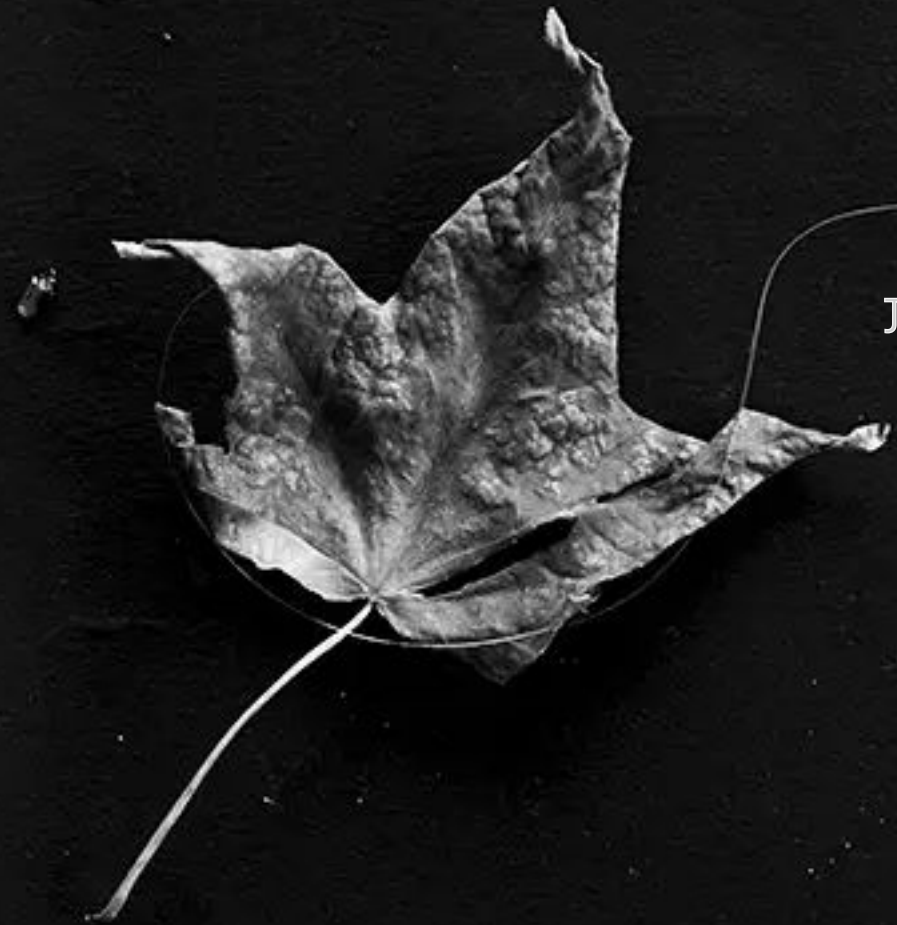
(הוריו קראו לו משה אבל בארגנטינה נוהגים להדביק לאנשים שמות חיבה, אין לי מושג איך זה נולד)
היה האיש הכי טוב, הכי רך, הכי אוהב שפגשתי בחיי.

כשהוא נפטר, דודה שלי, הבת שלו, שתלה עץ קטן בקבר שלו
(אמרו לה שמדובר בברוש, למעשה זו אראוקריה)

העץ גדל למימדים עצומים, מפתיעים, כאילו כל הטוב והאהבה שסבא פיצ'ו העניק לעולם מזינים אותו.
אתמול הייתי שם, לרגע שמעתי אותו קורא לי "קעצעלע"

והייתי חייבת להביא איתי ענף קטן ושבור שנח על הקבר שלו,

שיצטרף לסידרה הארוכה הזו של פיסות טבע שאני מצלמת בשנה האחרונה.

שֵׁלֶכֶת

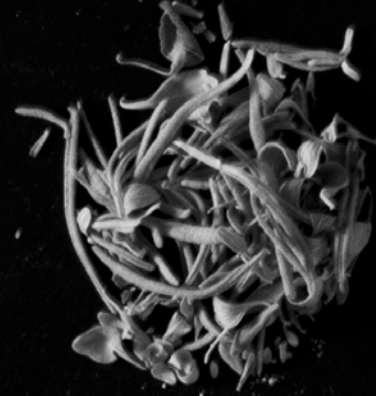
La poesía es la única verdad

-Gustavo Cerati-

*

טוויתי סביבי קורים,
שעטפו אותי ברכות
ומנעו ממני להיפגע ולהגיע לתהומות
שלא אוכל להיחלץ מהם.
בינתיים,
אני פורמת
לאט לאט
את הקצוות של החוטים הדקים שעדיין עוטפים אותי,
מציצה קצת החוצה וחוזרת פנימה,
כל פעם משתהה עוד קצת
בחוץ.

*

בזמן שהיא מעסה לי את כפות הרגליים
היא שואלת אותי
את מי כלאתי בתוך כלוב הצלעות
הראות שלך מבקשות לשחרר

היא אומרת

אני

עוד

לא

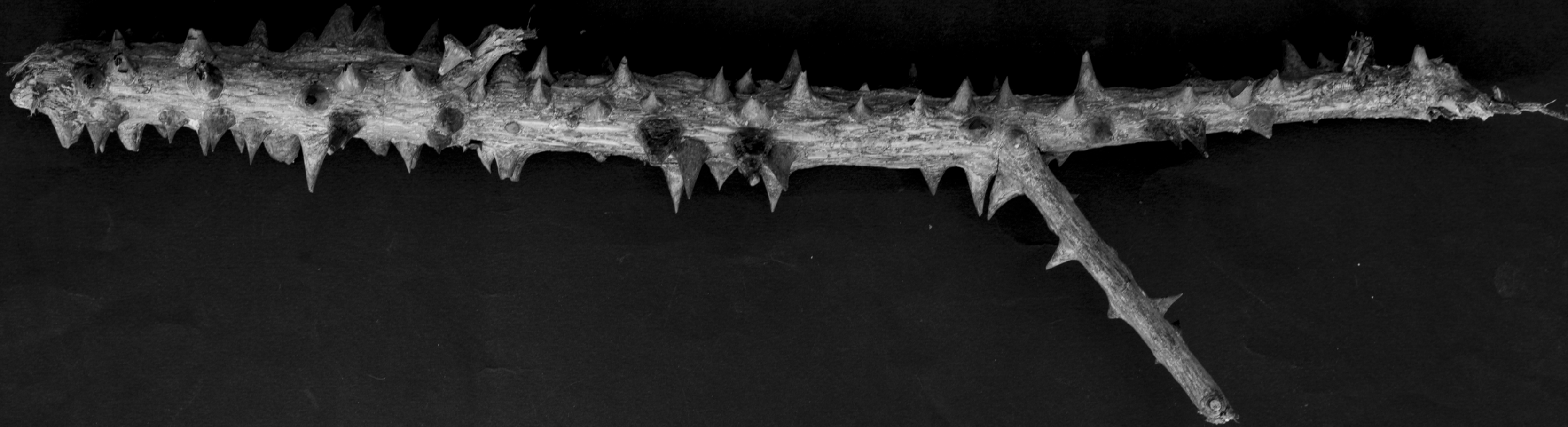
מוכנה

*

כל היום חיפשתי את העץ המכושף ביער הצפוף והירוק של תחילת האביב.
האוויר התנער מהשרב הכבד ששרר כאן אתמול, טיפות זעירות התחפשו לגשם,
על השורשים העבים של עץ פיקוס ענק נשען ילד דקיק, שיער ארוך וזהוב, עיניים כחולות עמוקות.
הוא הזדקף וסימן לי להתקרב אליו, פתח את ידו הקטנה ומסר לי עלה שצורתו כנף.
זה העץ המכושף שחיפשת, לחש לי, ילדים שחיים בצילו מצמיחים כנפיים,
אבל הן נתלשות מהם וצונחות לאדמה כשהם עצובים.

מה מעציב אתכם, שאלתי אותו.
מבוגרים שנלחמים ורוצחים ילדים וילדות שלא הספיקו לטפס על עצים.

*

לפני שהיא עוזבת
היא מחבקת אותי עם כל הגוף
ומצמידה את השפתיים שלה ללחי השמאלית שלי דקות ארוכות.
ככה מנשקים אצלנו, היא אומרת לי. משאירים סימן שלא ישכחו אותנו.
כתם ורוד וגדול מתפשט במהרה על הלחי שלי.
אני לא אשכח אותך לעולם, גם אחרי שהסימן ייעלם.
(אבל הוא נשאר שם לנצח)

RIB CAGE

Alicia Shahaf
Be'eri Gallery, August 2022

Exhibition
Curator: Sofie Berzon MacKie

Artist Book
Curatorial texts: Sofie Berzon MacKie,
Gili Zaidman
Texts: *Alicia Shahaf
Design: Narkis Shahaf Korin
Printed at: Be'eri Printers

Special thank you to:
Sofie Berzon Mackie, for seeing,
listening, thinking and feeling.
Narkis Shahaf Korin, for making magic
with professionalism and love.

This book was printed with the
support of Be'eri Gallery

פְּלוֹב הַצָּלְעוֹת

אליסיה שחף
גלריה בארי, אוגוסט 2022

תערוכה
אוצרת: סופי ברזון מקאי

ספר אמנית
טקסטים אוצרותיים: סופי ברזון מקאי,
גילי זיידמן
טקסט: *אליסיה שחף
עיצוב: נרקיס שחף קורין
הדפסה: דפוס בארי

תודה מיוחדת
לסופי ברזון מקאי שרואה,
מקשיבה, חושבת ומרגישה.
לנרקיס שחף קורין שעשתה קסמים
במקצועיות ואהבה.

הוצאת הספר התאפשרה הודות
לתמיכת גלריה בארי

